

2. Пищуліна О. Вплив міграційних процесів на перебіг повоєнного відновлення України. Національний інститут стратегічних досліджень. 2023. 25 с. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2023/10/25/2023-Pyshchulina-MIGRACIA.pdf>.
3. IOM un Migration. World Migration Report 2024. URL: <https://worldmigrationreport.iom.int/msite/wmr-2024-interactive/>.

Канд. екон. наук Скрипник Н. Є., Юхименко В. П.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РЕФОРМУВАННЯ СВІТОВОЇ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ У КОНТЕКСТІ КУРСУ ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

Світова валютна система є основою глобальної економічної стабільності та розвитку міжнародних фінансових відносин. Її еволюція відображає численні етапи трансформації світового господарства, починаючи від золотовалютного стандарту, що домінував до Другої світової війни, до створення системи Бреттон-Вудської угоди, яка забезпечила фіксовані валютні курси, і завершуючи сучасною системою плаваючих курсів. Кожен із цих етапів супроводжувався значними змінами у глобальній економічній політиці, що дозволило краще адаптувати механізми валютних операцій до вимог стрімко змінного міжнародного ринку та зберегти баланс між національними інтересами і потребами світової економіки.

Ключові валюти, такі як долар США, євро, фунт стерлінгів та китайський юань, виконують вирішальну роль у формуванні міжнародних фінансових ринків. Долар США, завдяки своєму статусу резервної валюти, є основною ланкою світової економічної системи, що впливає на всі аспекти глобальних фінансових операцій. Євро, як валюта єврозони, забезпечує стабільність та інтеграцію економік країн-членів, а інші валюти, зокрема фунт стерлінгів та юань, додають різноманітність та впливають на регіональні фінансові процеси.

Регулювання валютних відносин на глобальному рівні здійснюється як через національні центральні банки, так і за участю міжнародних фінансових інституцій, таких як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк та Базельський

комітет з банківського нагляду. Систематичний моніторинг валютних потоків, застосування координаційних заходів та впровадження сучасних технологій для аналізу даних дозволяють ефективно управляти глобальними валютними відносинами та сприяти стійкому розвитку світової економіки [1]. Валютні курси відіграють ключову роль у формуванні умов для міжнародної торгівлі та інвестицій. Коливання курсів можуть як стимулювати, так і гальмувати експортно-імпортні операції, впливаючи на конкурентоспроможність компаній на світовому ринку. Стабільність валютних курсів сприяє зростанню довіри інвесторів, що дозволяє підприємствам ефективно планувати довгострокові стратегії та мінімізувати ризики, пов'язані з обмінними коливаннями.

Доларизація, тобто використання долара США як основної резервної валюти у міжнародних операціях, сприяє певній стабільності світової фінансової системи, але водночас створює ризики концентрації фінансових потоків. Валютні кризи, такі як азійська валютна криза 1997–1998 років або глобальна фінансова криза 2008 року, демонструють, як надмірна залежність від конкретної валюти може призводити до стрімкого розповсюдження фінансових потрясінь у всьому світі. Подібні кризи впливають не лише на обмінні курси, але й на рівень довіри до фінансових ринків, що в свою чергу може зменшувати економічну активність і знижувати інвестиційну привабливість [2].

Міжнародні фінансові інститути, зокрема Міжнародний валютний фонд, Світовий банк та Базельський комітет з банківського нагляду, виконують важливу роль у регулюванні валютних відносин і підтримці глобальної фінансової стабільності. Координація політик і впровадження нормативних заходів сприяють зменшенню волатильності валютних курсів та попередженню системних ризиків, забезпечуючи основу для сталого економічного зростання.

Сучасна фінансова глобалізація відкриває нові перспективи для розвитку світової валютної системи, що вимагає переосмислення традиційних підходів до валютного регулювання. Роль цифрових валют і фінансових технологій стає все більш визначальною. Центральні банківські цифрові валюти (CBDC) та

криптовалюти сприяють підвищенню прозорості фінансових операцій, оптимізації транзакційних процесів і зниженню операційних витрат. Інноваційні технології дозволяють зменшити волатильність обмінних курсів, забезпечуючи більш стабільну фінансову систему, що є важливим чинником для підтримки довіри інвесторів і глобальної економічної стабільності. Посилення регіональної валютної інтеграції також набуває особливого значення в умовах глобалізації. Регіональні валютні блоки та механізми співпраці між країнами сприяють зниженню транзакційних витрат, підвищенню ефективності валютного регулювання та більш тісній економічній інтеграції. Приклади єврозони, а також ініціативи щодо створення спільних валютних механізмів у регіонах Південно-Східної Азії або Латинської Америки демонструють, як тісна співпраця може забезпечити більшу стійкість [3].

Однак сучасна світова валютна система стикається з низкою викликів, що стимулюють розробку нових сценаріїв реформування. До основних проблем належать глобальна економічна невизначеність, протекціоністські тенденції та вплив цифровізації на традиційні фінансові механізми. Можливі сценарії реформування включають посилення ролі міжнародних фінансових інституцій, адаптацію валютних політик до сучасних технологічних змін та перехід до більш гнучких валютних режимів.

Список використаних джерел:

1. Моторнюк У., Скрипник Я. Проблеми та перспективи розвитку світової валютної системи. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 56. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-154>.
2. Bergant K., Hakamada M., Kirti D., Mano Rui C. Rising rates may trigger financial instability, complicating fight against inflation. IMF Blog. IMF. February 13, 2025. URL: <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2025/02/13/rising-rates-may-trigger-financial-instability-complicating-fight-against-inflation>.
3. Alvarez J., Musso A., Natal G.-M., Wende S. Global inflationary episode offers lessons for monetary policy. IMF Blog. IMF. October 16, 2024. URL: <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2024/10/16/global-inflationary-episode-offers-lessons-for-monetary-policy>.